

ПАНОРАМА ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

НАУКОВИЙ ВІСНИК РДГУ

Випуск 2

Рівне – 2008

УДК 32
ББК 66.0
П 16

Панорама політологічних студій:
науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. –
Вип. 2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 174 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. **Гон М.М.** – д. політ. н., в.о. професора, завідувач кафедри політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету (головний редактор).
2. **Канцелярук Б.І.** – д. політ. н., головний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
3. **Киридон А.М.** – д. іст. н., професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Київського міжнародного університету.
4. **Круглашов А.М.** – д. політ. н., професор, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.
5. **Макаренко Є.А.** – д. політ. н., провідний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
6. **Постоловський Р.М.** – к. іст. н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії, ректор Рівненського державного гуманітарного університету.
7. **Терешко Ю.М.** – к. іст. н., доцент, завідувач кафедри політології та соціології Рівненського державного гуманітарного університету.
8. **Тихомирова Є.Б.** – д. політ. н., професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету (заступник головного редактора).
9. **Троян С.С.** – д. іст. наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та країнознавства Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету.
10. **Шеретюк В.М.** – к. іст. н., доцент, декан історико-соціологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.
11. **Ярош Б.О.** – д. політ. н., професор, завідувач кафедри теорії та історії політичної науки Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Відповідальний редактор – к. політ. н., доцент **Черній А.Л.** (Рівненський державний гуманітарний університет)

Друкується за рішенням Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету. Протокол № 10 від 30 травня 2008 р.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Думки авторів статей можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не повертаються.

**Видання здійснено за фінансової підтримки
Володимира Івановича КРИВКО**

Адреса редакції: кафедра політичних наук, Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Остафова, 29, м. Рівне, 33027

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Троян С.С.	5	Особливості інтеграційних процесів на пострадянському просторі
Алієв М.М.	10	Політичні аспекти створення газового картелю
Герасимчук Т.Ф.	17	Європейські угоди та їх значення для країн ЦС на шляху інтеграції з ЄС
Шеретюк О.М.	28	Україна в євразійській політиці Росії

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Тихомирова С.Б.	36	Технології комунікації з громадськістю у діяльності Організації Північноатлантичного Договору (НАТО)
Наумов А.С.	42	Перше президентство Володимира Путіна в Росії: реформування органів державного управління та силових структур
Кириленко О.М.	51	Основні напрями гендерної політики в Україні
Санжаревський О.І., Чигир К.О.	59	Проблемні питання політичного дискурсу Російської Федерації та Сполучених Штатів Америки щодо розміщення елементів ПРО в Європі
Хаврук І. А.	67	Референдум про реорганізацію СРСР (17 березня 1991 року) в Україні
Черній А.Л., Черній В.А.	75	Глобалізація і економічна інтеграція Болгарії на рубежі ХХ-ХХІ ст.
Климончук В.Й.	83	Формування критеріїв політичної свободи в процесі викладання політичних наук

ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ

Гон М.М.	90	Етнополітичні суперечності та конфлікти в Західній Україні (1926-1939 рр.)
Киридон А.М.	98	Державно-конфесійні відносини 1920-х років та початку ХХІ століття: маркування проблеми
Монолатій І.С.	104	Етнічні спільноти, етнічні меншини та етнічні групи в політологічному дослідженні
Надольська В.В.	110	Волинь у складі Російської імперії: полонізація і русифікація
Надольський Й.Е.	118	Депортаційна політика як засіб встановлення радянської влади в західних областях України (1939-1941 рр.)
Швидюк С.М.	126	Українська меншина у Польщі перед викликом асиміляції: аналіз ситуації

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Байда Н.П.	136	Военно-політична доктрина республіки Білорусь: основні пріоритети
Липчук О.І.	143	Політико-правові аспекти державної етнополітики України
Мисан- Мілясевиц В.В.	149	До питання суб'єктності у міжнародному тероризмі
Мислюк Ю.В.	158	Опозиція як альтернативний простір здійснення політичної діяльності

РЕЦЕНЗІЇ

Наумов А.С.	165	Новий погляд на психологічний вимір сучасної політики
Алієв М.М.	168	Вплив західних теорій етнічності, нації та націоналізму на сучасну українську етнополітичну науку
Відомості про авторів	172	
Вимоги до оформлення статей	174	

стабільності на території сусідньої держави й на пострадянському просторі загалом, жодним чином не може відповідати її національним інтересам. Відтак Україна ідентифікує себе складовою європейського об'єднувачого процесу, а її стратегічні завдання мають чимало принципів відмінностей від російських стратегічних настанов.

Але Росія була й залишається для України одним з найважливіших і пріоритетних партнерів, взаємини з яким стратегічно важливі для обох сторін. Тому міждержавні відносини слід будувати виключно на принципах міжнародного права, взаємоповаги один до одного, поваги до суверенітету та на визнанні територіальної цілісності, економічної доцільності і взаємовигоди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Дергачев А. Украина в современных геополитических преобразованиях // Полис. – 1998. – № 3. – С.124-132.
2. Дергачев А. Украинско-российские отношения – европейский и евразийский контекст // Полис. – 2000. – № 6. – С.110-121.
3. Зюганов Г. География победы. Основы Российской геополитики. – М.: Коммунистическая партия Российской Федерации, 1997. – 303 с.
4. Институт проблем СНГ. Институт диаспоры и интеграции <http://www.zatulin.ru/institute/sbornik/017/03.shtml>
5. Киссинджер Г. Дипломатия. – М.: Ладомир, 1998. – 847 с.
6. Концепция внешней политики РФ (Утверждена президентом РФ от 28.06.2000 года) <http://www.mid.ru/ns-osndoc.nsf>
7. Концепция государственной национальной политики РФ (Утверждена Указом президента РФ № 909 от 15.06.1996 года) <http://www.mid.ru/ns-osndoc.nsf>
8. Концепция национальной безопасности РФ (Утверждена Указом президента РФ №24 от 10.01.2000 года) <http://www.mid.ru/ns-osndoc.nsf>
9. Мельничук І. Основні принципи євразійської політики Росії // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.. 173-174. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. Збірник наукових праць. Чернівці. „Рута”. – 2003. – 472 с.
10. Національна безпека України 1994-1996. <http://www.niss.gov.ua/book/otch/zmist.htm?>
11. Совет по внешней и оборонной политике РФ <http://www.sovetpamfilova.ru/help/partners/2053/?parent=>
12. Сорокин К.Э. Геополитика современности и геостратегия России. – М., РОССПЭН, 1996. – 168 с.
13. Стратегический курс России с государствами-участниками Содружества Независимых Государств (Утвержден Указом президента РФ № 940 от 14.09.1995 года) <http://www.mid.ru/ns-osndoc.nsf>
14. Україна 2000 і далі: Геополітичні пріоритети та сценарії розвитку. За ред. О.Ф. Белова. – Київ.: НІСД, 1998 р. – 178 с.
15. Україна та Росія у системі міжнародних відносин: Стратегічна перспектива: Колективна монографія.— К.: НІПМБ, 2001. – 624 с.

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

УДК 327.7

Тихомирова Є.Б.

ТЕХНОЛОГІЇ КОМУНІКАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ (НАТО)

У статті аналізується PR-забезпечення діяльності НАТО. Автор розглядає роль Відділу радників з інформування громадськості при Міжнародному військовому штабі з питань діяльності військового комітету та Відділу інформації та преси у пристосуванні інформаційної діяльності Альянсу до потреб учасників даної організації. У праці зазначається, що програми, забезпечені бюджетом НАТО і призначені для інформаційних потреб, охоплюють відповідну діяльність у штаб-квартирі НАТО; зовнішні заходи, ініційовані Альянсом; заходи, що відбуваються під егідою урядових або громадських організацій поза межами штаб-квартири НАТО; заходи, організовані іншими зовнішніми установами з безпосередньою або непрямною допомогою НАТО.

Tikhomyrova E. Technologies of public communication in the North-Atlantic Treaty Organization (NATO) activity

PR-providing NATO activity is analyzed in the article. The author examines the role of the Department of advisers on the public informing at the International military staff on the military committee activity and the Department of information and press in adjusting the Alliance informative activity to the demands of its member-states. The article states that the programs provided by the budget of the NATO and intended to meet information demands comprise the corresponding activity in the NATO headquarters, external activities initiated by the Alliance, the activities held under the auspices of the government or public agencies outside the NATO headquarters, activities initiated by other external establishments directly or indirectly assisted by the NATO.

Актуальність проблеми дослідження. Сучасний глобальний порядок дедалі більше визначається багатоплановими і взаємозалежними закономірностями транснаціональних взаємин, які формуються як державними, так і недержавними суб'єктами. Важливого значення у гармонізації міжнародних відносин та забезпеченні сприятливих умов формування та функціонування глобального суспільства набувають міжнародні комунікації з громадськістю таких недержавних глобальних акторів, як міжнародні організації і транснаціональні корпорації, оскільки ефективність їхньої діяльності прямо залежить від підтримки громадськості та вміння її учасників зберігати її прихильність.

Хоча загальною метою PR-діяльності всіх глобальних акторів є гармонізація міжнародних відносин та забезпечення у міжнародному середовищі сприятливих умов існування і підтримки з боку світової громадськості, кожний з них має власні цілі та завдання, застосовуючи як загальні, так і специфічні методи і прийоми комунікацій з громадськістю. Свій внесок в PR-забезпечення глобалізаційного поступу здійснює і НАТО.

На відміну від деяких інших міжнародних інституцій, ця організація, зважаючи на специфіку її діяльності, відповідальність за пояснення громадянам національної політики в галузі оборони і безпеки та ролі цієї країни в НАТО покладає на уряд кожної держави-члена. Вважається, що всі країни, які є учасниками цієї організації, мають обирати власні шляхи інформування громадськості щодо політики та цілей НАТО. Це обумовлено тим, що, по-перше, всі уряди країн-членів НАТО визнають демократичне право громадян отримувати інформацію щодо діяльності міжнародних структур, які підтримують національну безпеку, по-друге, вони усвідомлюють важливість забезпечення розуміння і підтримки урядової політики безпеки з боку громадськості, по-третє, документами НАТО визначення шляхів інформування та виділення необхідних для цього коштів розглядається як компетенція національних урядів.

Це стосується й країн, що планують вступити до Альянсу. Тут також національні уряди мають вирішувати питання інформування громадськості щодо наслідків членства їхніх країн в НАТО та забезпечення підтримки з боку населення подальшої діяльності держав у межах Альянсу. В країнах колишнього соціалістичного табору, які прагнуть до вступу в НАТО, існують певні проблеми щодо розуміння сутності НАТО, обумовлені колишніми негативними стереотипами громадської свідомості та браком надійної інформації.

Інформаційні інституції НАТО в межах своїх можливостей надають допомогу урядам країн у реагуванні на інформаційні потреби населення, а інформаційна діяльність НАТО пристосовується до необхідності адекватно задовольняти потреби в інформації про Альянс в кожній з країн, які є або бажають бути учасниками даної організації. В забезпеченні доступу до інформації, що стосується Альянсу, відіграють важливу роль інші організації та установи, котрі поширюють друковані матеріали, використовують електронні засоби зв'язку через Інтернет, реагують на громадські запити. Список цих установ охоплює велику кількість національних та міжнародних організацій. У довіднику НАТО, зокрема, зазначаються такі:

- Відділи інформування громадськості та зв'язків із засобами масової інформації урядів держав НАТО та урядів країн-членів РЄАП і країн-партнерів.
- Посольства держав НАТО, які на ротатійній основі виконують роль контактних посольств у столицях країн-партнерів.
- Національні парламенти і Північноатлантична асамблея (ПАА), міжнародний парламентський форум, утворений з метою підтримки цілей та політики Альянсу на парламентському рівні. Штаб-квартира ПАА знаходиться в Брюсселі.
- Національні Атлантичні ради, Атлантичні комітети або Атлантичні асоціації в державах-членах НАТО і країнах-партнерах, створені як освітні установи з метою поглиблення знання і розуміння цілей та політики Альянсу.
- Національні та міжнародні інституції і фонди в різних країнах євроатлантичного регіону, діяльність яких спрямована на розвиток політичних досліджень та забезпечення внеску науковців в обговорення питань безпеки.
- Відділи інформування громадськості військових штабів Альянсу, які розміщені в різних державах-членах НАТО.

Програми, забезпечені бюджетом НАТО, призначеним для інформаційних потреб, охоплюють відповідну діяльність у штаб-квартирі НАТО; зовнішні заходи, ініційовані Відділом інформації та преси НАТО; заходи, що відбуваються під

егідою урядових або громадських організацій поза межами штаб-квартири НАТО, але за практичної, фінансової або концептуальної підтримки Відділу інформації та преси; заходи, організовані іншими зовнішніми установами з безпосередньою або непрямою допомогою НАТО.

Головною метою політики Альянсу в галузі інформування громадськості є розширення розуміння нею питань безпеки та залучення громадян до ґрунтовного і конструктивного обговорення поточних аспектів безпеки та формування політики на майбутнє. Всі плани заходів та робочі програми, розроблені з метою підтримки головних ініціатив, започаткованих державами НАТО в останні роки, містять окремі розділи, присвячені інформаційному забезпеченню.

Інформаційна діяльність НАТО та її складова PR-діяльність забезпечуються низкою підрозділів організації з відповідною компетенцією. Зокрема до них відносяться Відділ радників з інформування громадськості при Міжнародному військовому штабі з питань діяльності військового комітету та Відділ інформації та преси НАТО. Останній має два структурні підрозділи – службу інформації та прес-службу з прес-секретарем (діють у взаємодії з Канцелярією Генерального секретаря), а також Регіональний відділ інформації та преси в Рейк'явіку (Ісландія) та зв'язкових службовців з держав-членів НАТО.

Рис. 1.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ PR-ДІЯЛЬНОСТІ НАТО

Роль Відділу інформації та преси НАТО полягає в доповненні та наданні допомоги у здійсненні заходів, спрямованих на інформування громадськості в країнах НАТО; у забезпеченні щоденних медіа рилейшнз НАТО із засобами

масової інформації; у поширенні інформації щодо Альянсу в державах – не членах НАТО, які виявляють у цьому заінтересованість. Така заінтересованість є результатом програм співробітництва і партнерства НАТО з державами-членами Ради євроатлантичного партнерств (РСАП), особливих двосторонніх відносин з Росією і партнерських відносин з Україною і Середземноморського діалогу, що розвивається.

Відділ інформації та преси підтримує прямий зв'язок з Відділом радників з інформування громадськості при Міжнародному військовому штабі з питань діяльності військового комітету.

Велика частина роботи Відділу інформації та преси пов'язана з пресою, зокрема з діяльністю прес-служби НАТО, яка надає підтримку акредитованим журналістам та іншим представникам засобів масової інформації. PR-забезпечення здійснюється обома службами Відділу інформації та преси: прес-служба виконує негайні або короткострокові завдання, а служба інформації забезпечує доступ до ґрунтовної інформації загального характеру, якою представники ЗМІ можуть користуватися триваліший період.

Прес-секретар та прес-служба щоденно співпрацюють з канцелярією Генерального секретаря і допомагають Генеральному секретареві у забезпеченні його контактів з представниками засобів масової інформації. Прес-служба також відповідає за контакти між представниками преси та іншими офіційними особами Альянсу і за акредитацію журналістів на заходах для преси, організованих НАТО. Щоденно прес-служба готує короткі виклади та огляди міжнародної преси, звіти пресових агентств для працівників Міжнародного секретаріату, дипломатичних місій національних делегацій та зв'язкових службовців, які працюють у штаб-квартирі НАТО. Зв'язкові службовці Відділу інформації і працівники прес-служби також готують огляди національних видань в державах НАТО і країнах-партнерах для Генерального секретаря і допомагають йому у підготовці до офіційних візитів до цих країн.

Відділ інформації та преси відповідає за бібліотеку штаб-квартири НАТО, якою послуговуються працівники національних делегацій та Міжнародного секретаріату.

Відділ інформації та преси має невеликий регіональний підрозділ у Рейк'явіку (Ісландія), це виняток, оскільки в інших державах-членах НАТО регіональних відділів інформації та преси немає. Військові штаби, що входять в Інтегровану військову структуру НАТО, які розміщені в різних частинах території Альянсу, а також певні організації і агентства НАТО, розташовані поза межами штаб-квартири в Брюсселі, є важливими складовими структури Альянсу і виконують функції додаткових контактних установ та джерел інформації.

Як працівники Відділу інформації та преси, зв'язкові службовці з держав-членів НАТО відповідають за координацію інформаційних програм, призначених для їхніх країн. Відділ зовнішніх зв'язків та відносин з партнерами виконує аналогічну роботу для багатьох країн-партнерів. Зв'язкові службовці з країн НАТО допомагають в цій роботі, працюючи з країнами-партнерами, здійснюють контакти через посольства своїх держав у цих країнах.

Середосновних технологій публік рилейшнз, які застосовуються НАТО, особливо важливе значення мають медіа рилейшнз: акредитація журналістів; публікація пресових бюлетенів, комюніке та промов Генерального секретаря; підготовка щоденних оглядів преси та добірок інформаційних матеріалів для

персоналу, що працює у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі; влаштування для представників ЗМІ інтерв'ю з Генеральним секретарем та іншими посадовими особами НАТО; брифінги для представників преси, інтерв'ю з вищими посадовими особами НАТО, загальні інформаційні брифінги, доступ до фотоматеріалів, аудіо- та відеоапаратури, до електронних засобів зв'язку – формування інформаційного середовища, яке має задовольняти потреби ЗМІ різних країн. Під час визначних подій, що відбуваються в Альянсі, зокрема зустрічей глав держав та урядів, у штаб-квартирі НАТО можуть водночас працювати до тисячі журналістів, робота яких адекватно забезпечена. Визначні події, що відбуваються поза межами штаб-квартири, наприклад, засідання міністрів або самміти, що проводяться за кордоном, також потребують відповідних ресурсів для PR-забезпечення.

Важливою ланкою роботи відділу інформації та преси є здійснення публікацій, що висвітлюють цілі та діяльність НАТО, її історію, – від збірок офіційних текстів і заяв Альянсу до періодичних та одноразових публікацій, які можуть бути використані для ґрунтовних громадських обговорень відповідних аспектів політики в галузі безпеки, зокрема періодичний журнал “НАТО Ревю”, довідники, брошури, інформаційні бюлетені та інші матеріали, спрямовані на підвищення рівня поінформованості громадськості. Всі ці публікації, залежно від потреб та ресурсів, видаються всіма мовами країн НАТО, а також багатьма мовами країн-партнерів.

Офіційні тексти, що, як правило, публікуються Альянсом у вигляді комюніке або заяв для преси, є офіційно узгодженими документами, які віддзеркалюють спільно погоджену політику держав НАТО з конкретних питань або всієї сукупності політичних питань, які переглядаються протягом року. Ці документи утворюють громадський архів Альянсу і дають можливість аналізувати процес формування політики та еволюцію рішень у контексті відповідних політичних подій і обставин. Всі ці тексти публікуються двома офіційними мовами Альянсу, і досить часто іншими мовами. Відділ інформації та преси надає допомогу у розповсюдженні заяв Генерального секретаря НАТО, який є офіційним речником Альянсу, а також текстів промов Генерального секретаря та інших офіційних представників НАТО. Ці документи відіграють важливу роль у роз'ясненні політики та досягненні розуміння цілей і обґрунтування політичних рішень Альянсу.

Для розповсюдження друкованої продукції нині дедалі частіше використовуються електронні засоби зв'язку. Більшість документів та інформаційних матеріалів НАТО можна отримати через інтегровану базу даних НАТО.

Допомагаючи урядам у роз'ясненні громадянам їхніх країн політики Альянсу та його завдань, НАТО застосовує спонсорство: надає стипендії на наукові дослідження. Зокрема, щорічно надаються стипендії імені М.Вернера, колишнього Генерального секретаря НАТО, розподіляються стипендії НАТО-РСАП, що надаються науковцям з держав НАТО і країн-партнерів. Ці стипендії, призначені для покриття транспортних витратків та підтримки наукових досліджень, розподіляються щорічно на конкурсній основі, відповідно до рекомендацій незалежного журі, з метою підтримки наукової і дослідницької роботи у галузях, пов'язаних із загальними політичними аспектами діяльності Альянсу та питаннями, що стоять сьогодні на порядку денному НАТО. У межах програми

академічних досліджень також періодично надається підтримка в організації міжнародних конференцій, присвячених важливим аспектам безпеки.

НАТО створює можливості для співробітництва між вченими в країнах НАТО і державах-партнерах у широкому діапазоні різних напрямків наукових досліджень і розробок, зокрема таких, що не пов'язані з розробкою військових технологій або озброєння і спрямованих на розвиток співробітництва між вченими. Існує дві окремі програми, що об'єднують вчених і експертів для проведення систематичної роботи з проблем, які мають загальний інтерес. Наукова програма НАТО присуджує гранти (субсидії) ученим для спільної роботи в галузі цивільної науки в країнах НАТО і державах-партнерах, а також для розвитку інфраструктури і проведення досліджень і розробок у партнерських країнах. Комітет по викликах сучасному суспільству займається проблемами навколишнього середовища і суспільства і залучає державні установи до спільної роботи над дослідно-експериментальними проектами в цих галузях. Ці дві програми мають різні організаційні структури і свої окремі механізми фінансування. Однак обидві вони спрямовані на поглиблення співробітництва між НАТО і державами-партнерами в вирішенні проблем, які викликають загальну стурбованість. Реалізація наукової програми не лише є внеском у зміцнення загального миру й безпеки, а й сприяє зміцненню зв'язків між дослідниками в країнах НАТО і державах-партнерах, стимулює співробітництво, що має важливе значення для досягнення прогресу в науці, і підтримує наукове співтовариство в партнерських країнах. Ця програма є одним з найбільш ефективних і перспективних видів діяльності у своїй сфері. Щорічно в ній беруть участь близько 10 тис. учених з більш ніж 50 країн, що співробітничать з питань спільних досліджень, проведення семінарів, спеціалізованих наукових конференцій, а також наукових стажувань по лінії НАТО [1, с. 33].

Інформаційні програми, призначені для окремих країн, передбачають також візити до штаб-квартири НАТО; організацію конференцій та семінарів у різних країнах Альянсу; надання допомоги парламентарям, науковцям, журналістам та іншим професійним групам з країн НАТО в отриманні потрібної інформації; поширення інформації через дипломатичні канали і посольства країн-членів НАТО, електронні засоби; поїздки лекторів; організація семінарів; створення інформаційних центрів в окремих країнах; програми обміну студентами; участь у розробці телепрограм, що стосуються різних аспектів діяльності НАТО; зйомки документальних фільмів; забезпечення світової преси фотографіями тощо.

Відділ інформації та преси забезпечує також виконання важливої програми ознайомчих візитів, в рамках якої до 20 000 осіб, котрі впливають на формування громадської думки у своїх країнах, відвідують штаб-квартиру НАТО щорічно. Під час таких відвідин візитери беруть участь у брифінгах та дискусіях, де вони обговорюють різні аспекти діяльності та політики Альянсу з представниками Міжнародного секретаріату, Міжнародного військового штабу і національних делегацій.

НАТО підтримує видавничу діяльність громадських організацій держав НАТО і країн-партнерів шляхом надання концептуальної, фінансової, технічної та іншої допомоги; рекламування публікацій, що спрямовані на вдосконалення знань громадськості про НАТО. Уряди держав-партнерів можуть також отримати таку допомогу у підготовці та виданні матеріалів, спрямованих на інформування громадськості з питань, що стосуються діяльності НАТО [2].

Важливу роль у виконанні PR-завдань відіграють інформаційні центри НАТО, створені в окремих країнах світу. У Києві Центр інформації та документації НАТО (ЦІДН) відкрився у 1997 році з метою поліпшення інформованості про НАТО та взаєморозуміння між Україною і НАТО. Центр комплектується і фінансується Відділом інформації та преси НАТО і працює в приміщенні Українського Інституту міжнародних відносин. Центр забезпечує доступ до відповідної документації, а також до участі в інших інформаційних заходах, зокрема в ознайомлювальних візитах до штаб-квартири НАТО і в семінарах, що спонсоруються НАТО; надає інформацію, сприяє проведенню досліджень, а також фінансує здійснення проектів громадянами України та організаціями за темами, пов'язаними з діяльністю НАТО. Через ЦІДН можна отримати доступ до документів та публікацій НАТО. На додаток до публікацій англійською та французькою мовами окремі публікації НАТО пропонуються українською мовою. Це, зокрема, “Довідник НАТО”, “НАТО Ревю” та “Новини НАТО”.

ЦІДН надає фінансову підтримку офіційно зареєстрованим українським неурядовим організаціям у проведенні заходів, починаючи від видання публікацій та розробки навчальних програм для проведення конференцій та “круглих столів”, присвячених НАТО та/або відносинам Україна – НАТО. Голова ЦІДН дає прес-конференції та інтерв'ю щодо заходів і подій, які відбуваються в НАТО, представникам місцевих засобів масової інформації [3].

Висновки. PR-діяльність посідає надзвичайно важливе місце в діяльності Альянсу, формуючи для організації необхідні імідж та думку світової громадськості щодо нових гідних цілей і завдань діяльності НАТО як актора глобалізаційного поступу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. НАТО сегодня. Упрочение безопасности и стабильности для всех. – Брюссель, Отдел информации и прессы НАТО, 2002.
2. Довідник НАТО: Інформування громадськості. – <http://www.nato.int/docu/other/ukr/handbook/2001/hb0707.htm>.
3. Центр інформації та документації НАТО, Київ, Україна. – <http://www.nato.int/structur/oip/nide/nide-ukr.htm>.

УДК 323 (470+571)

Наумов А.С.

ПЕРШЕ ПРЕЗИДЕНТСТВО ВОЛОДИМИРА ПУТІНА В РОСІЇ: РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА СИЛОВИХ СТРУКТУР

У статті аналізується процес реформування органів державного управління в Росії під час першого президентства В.Путіна. Відзначається, що політичні реформи стали суттєвою складовою внутрішньої політики В.Путіна і суттєво вплинули на процес розбудови авторитарного режиму.

Naumov A. The first presidency of Volodymyr Putin in Russia: reformation of the State Management and Power bodies

Наукове видання

**ПАНОРАМА
ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ**

НАУКОВИЙ ВІСНИК РДГУ

Відповідальний за випуск – *Шеретюк В.М.*
Відповідальний редактор – *Черній А.Л.*
Комп'ютерна верстка та макет – *Третьяк О.Ю.*

УДК 32
ББК 66.0
П 16

Панорама політологічних студій: науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип. 2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 174 с.

Підписано до друку 28.05.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк ізографічний. Умовин. друк. арк. 13,9.
Наклад 100 прим. Зам. №52/1.

Адреса редакції: кафедра політичних наук, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Остафова, 29, м. Рівне, 33027.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету